

Nr 298.

Av herr **Birke m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 24, med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker.

1948 års riksdag höjde skattesatserna på drivmedel med per liter 27 öre för bensin och 15 öre för brännolja för automobildrift. Det beräknades, att härigenom cirka 178 milj. kr. skulle inflyta till statskassan från bilismen. Syftet var dels att skatteskärpningen skulle ingå såsom ett led i strävandena att överbalansera budgeten med cirka 500 milj. kr. för att hålla nere köpkraften, dels ock att åstadkomma en minskning av förbrukningen av drivmedel och därigenom en besparing av utländsk valuta. I sistnämnda hänseende syftade skattehöjningen enligt finansministerns uttalande till statsrådsprotokollet till »att söka undvika eljest nödvändiga åtgärder av annat slag till minskning av bensinförbrukningen». Med åtgärder av annat slag torde främst ha avsetts ransonering.

Denna förutsättning hindrade likväl icke att i slutet av samma månad, som skattehöjningen trädde i kraft, en sträng ransonering av bensinförbrukningen genomfördes.

Den tid, som förflutit sedan tillägsskatterna infördes, har givit vissa erfarenheter, som kunna ligga till grund för en bedömning av de farhågor, som yppades i samband med förslaget behandling. Det synes sålunda ovedersägligt, att skattehöjningarna dels haft en produktionshämmande effekt, dels medfört en ogynnsam förskjutning av produktionens inriktning. Särskilt böra konsekvenserna för våra exportnäringsar av de förhöjda transportkostnaderna uppmärksammas. Därigenom minskas dessa näringars konkurrenskraft på världsmarknaden, vilket i nuvarande läge — med tilltagande exportmotstånd — kan få följder för hela vårt näringsliv. Ytterligare en omständighet av allvarlig art, som icke tillräckligt beaktades föregående år och som hänger samman med det höjda bensinpriset, är lastbilstrafikens svårigheter. Såsom påpekats i den offentliga diskussionen håller lastbilsbeståndet på att slitas ned, emedan den successiva förnyelsen av detsamma icke i erforderlig omfattning kan genomföras. Att detta även sammanhänger med en otillfredsställande räntabilitet inom näringen i fråga är tydligt, liksom att den höga bensinskatten i sin tur är anledning till sist nämnda sakförhållande.

Motionärerna vilja även erinra om att samtidigt som vägunderhåll, vägbyggnader och förbättringar eftersättas, motorismen får bestrida en del

av kostnaderna för statens övriga investeringsverksamhet, något som måste betecknas som en orättvis särbeskattning. Därtill kommer att detta tvångslån från bilismen enligt gjorda utfästelser skall återbetalas, vilket medför ökat behov av statsinkomster i framtiden.

Landsbygden med dess stora avstånd och beroende av landsvägstrafiken — särskilt i glesbebyggda trakter — missgynnas av att den höga bensinskatten bibehålles. Några skäl för denna extra beskattning av landsbygdens folk har lika litet kunnat anföras som för den faktiska merkostnad den förhöjda bensinskatten betyder för alla med lång väg till arbetet.

Det vill därför synas som om de betänkligheter, som restes föregående år mot tilläggsskatterna på motorbränsle, skulle vara lika giltiga denna dag och att de gjorda erfarenheterna endast understryka nackdelarna av denna skatteform.

Finansministern har i proposition nr 24 underställt riksdagen frågan om fortsatt överbalansering av budgeten. Med anledning härav få motionärerna hänvisa till vad i denna fråga anfördes i motionerna I: 175 och II: 237 samt reservationen av herrar Velander, Wehtje, Hagberg i Malmö och Henriksson till bevillningsutskottets utlåtande nr 8 vid 1948 års riksdag.

Med anledning av det anförda hemställa vi,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 24 måtte upphäva förordningarna om tillfällig skatt å bensin och brännolja för drivande av automobil (SFS 1948: 81—83) från och med den 1 juli 1949.

Stockholm den 19 februari 1949.

E. Birke.

Jarl Hjalmarson.

Folke Kyling.

Brynolf Stattin.

James I. A. Dickson.